قیمت ۲۰۰۰ تومان / شماره ۲۰۱۷

toseeirani.ir

روزنامه صبح
سیاسی، اجتماعی، اقتصادی

توسعه ایران

چهارشنبه ۱۶ مهر ۱۴۰۴ / ۱۵ ربیع‌الثانی ۱۴۴۷ / ۸ اکتبر ۲۰۲۵

خط و نشان مجلس برای وزیر آموزش و پرورش؛

شمارش معکوس برای استیضاح کاظمی

همین صفحه

معاون بهره‌برداری گروه خبر داد؛

تحقق برنامه‌های تولید فولاد مبارکه در ۶ ماهه سال جاری

بنگاه‌ها ۵

«فیروز نادری» در ارزیابی بازارگرمی برای تشکیل صف ۶ میلیون نفره برای ۷۳ هزار خودرو و ادامه روند قرعه‌کشی:

تمام روند خصوصی‌سازی ایران خودرو دروغین بوده است

چرتکه ۳

۱۸ میلیارد دلار غرامت، «خسارت محض» جلیلی به ایران؛

کابوس کرسنت و سکوت مرگبار بازیگر اصلی

در دهمین سالگرد توافق هسته‌ای برجام، فضای سیاسی ایران بیش از هر زمان دیگری ملتهب است. فعال شدن مکانیسم ماشه و بازگشت تحریم‌های شورای امنیت سازمان ملل، سایه سنگینی بر اقتصاد و آینده کشور افکنده است. این رویداد تلخ، که بسیاری آن را نتیجه ندانم‌کاری‌ها و تصمیمات پرهزینه سالیان گذشته می‌دانند، همزمان با صدور حکم نهایی دادگاه استیناف بریتانیا در پرونده کرسنت، بار دیگر نام سعید جلیلی را به کانون توجهات آورده و به نماد «خسارت محض» برای ایران تبدیل کرده است. مردی که کارنامه سیاسی‌اش به این پرونده گره خورده اکنون و بعد از صدور حکم دادگاه در سکوتی مرگبار به سر می‌برد. در پرونده‌های هسته‌ای و به ویژه بعد از فعال شدن مکانیسم ماشه نیز همواره مدعی و مطالبه‌گر است نه محکوم و پاسخگو! روایت پرونده هسته‌ای ایران، بدون اشاره به دوران مسئولیت سعید جلیلی به عنوان دبیر شورای عالی امنیت ملی و رئیس هیأت مذاکره‌کننده هسته‌ای در دولت محمود احمدی‌نژاد، ناقص است. دوره‌ای که به گواه تاریخ، با صدور چندین قطعنامه شورای امنیت سازمان ملل علیه ایران همراه شد. در آن سال‌ها (۱۳۸۶ تا ۱۳۹۲)، در حالی که جریان‌های مختلف سیاسی، از اصلاح‌طلبان (مانند خاتمی و کروبی) تا میانه‌روهای اصولگرا (مانند هاشمی رفسنجانی، روحانی و ولایتی)، منتقد سیاست‌های تندروانه و شعاری تیم مذاکره‌کننده بودند، جلیلی و همفکرانش با رویکردی تقابلی و بی‌توجهی به قواعد دیپلماتیک، کشور را به سمت انزوا و تحریم‌های بی‌سابقه سوق دادند. به اعتقاد کارشناس، کشور تاوان اشتباهات در نظر نگرفتن مصالح ملی و صرفاً شعاری کار کردن و برخوردهای رادیکال این فرقه خاص در مجامع بین‌المللی را داد. این قطعنامه‌ها، که ایران را ذیل فصل هفتم منشور ملل متحد قرار داد، زیرساخت‌های اقتصادی کشور را هدف گرفت و راه را برای توافقی چون برجام هموار ساخت که همچنان محل بحث است، دقیقا همان توافقی که خود جلیلی بعدها آن را «خسارت محض» نامید. پس از امضای برجام در سال ۱۳۹۴، مواضع جلیلی و جریان همسو با او، فراز و نشیب‌های عجیبی را تجربه کرد. در مرحله اول، با وجود بهبود نسبی اوضاع اقتصادی و بین‌المللی، برجام را بی‌فایده جلوه می‌دادند. اما پس از خروج آمریکا از برجام در دولت دوم حسن روحانی، همین جریان در مقابل دولت قرار گرفت و بهانه‌ای به دست آورد که چرا دولت نتوانسته توافق را حفظ کند...

سیاست ۲

بیانیه ضد ایرانی «شورای مشترک» با محورهای جزایر سه‌گانه، برنامه هسته‌ای، ارتباط با آژانس و... صادر شد

واکنش تند ایران به ادعاهای شورای همکاری خلیج فارس و اتحادیه اروپا

سیاست ۲

سقوط ۲۶۱ درصدی دستمزد کارگران در کمتر از ۱۰ سال

حداقل حقوق برای یک هفته زندگی هم کفاف نمی‌دهد

دسترنج ۶

المیادین خبر داد:

آمادگی آمریکایی‌ها برای ممانعت از حرکت کشتی‌های تجاری ایران

سیاست ۲

گودرزی از ارجاع درخواست به هیات رئیسه خبر داد

چهار وزیر دولت پزشکیان در یک قدمی استیضاح

سیاست ۲

نماینده مجلس:

پرونده کرسنت همچنان در قوه قضاییه بلاتکلیف مانده

سیاست ۲

تحلیلگر روابط بین‌الملل در مورد تصویب CFT در مجمع:

یا بی‌تصمیم هستیم یا دیرتصمیم یا بدتصمیم

سیاست ۲

نماینده نزدیک به پایداری:

اسنادی داریم که برخورد هلی‌کوپتر شهید رئیسی به کوه، کار آمریکاست

سیاست ۲

فدراسیون و یک تصمیم چالش‌برانگیز درباره بازی مهم

دربی دور از پایتخت

آدرنالین ۸

خبر

پزشکیان در رویداد روز ملی روستا و عشایر

ایران متعلق به تمام اقوام است

رئیس جمهور با اشاره به اینکه تمامی اقوام ایرانی تلاش می‌کنند، مشکلات را همراه با یکدیگر برطرف کنند، گفت: حضور کارآفرینان، تولیدکنندگان و فناوران در رویداد روز ملی روستا و عشایر، نمادی از ایران است، چرا که کشور ما با همه سلایق و قومیت‌های متنوع خود به همه ایرانیان تعلق دارد.

به گزارش ایسنا، مسعود پزشکیان صبح سه‌شنبه ۱۵ مهر، در «رویداد روز ملی روستا و عشایر» که در مرکز همایش‌های بین‌المللی سازمان صدا و سیما برگزار شده است، با اشاره به اینکه تمامی اقوام ایرانی تلاش می‌کنند، مشکلات را همراه با یکدیگر برطرف کنند، گفت: حضور شما کارآفرینان، تولیدکنندگان و فناوران نمادی از ایران است، چرا که کشور ما با همه سلایق و قومیت‌های متنوع خود به همه ایرانیان تعلق دارد.

رئیس جمهور با بیان اینکه فرهنگ ایرانیان ریشه در همیاری و کمک به یکدیگر دارد، افزود: در تلاش هستیم تا مشکلات برطرف شوند و با روندی که وجود دارد به امید خدا با مشارکت شما اقوام و آحاد ملت ایران معضلات حل خواهند شد.

پزشکیان تصریح کرد: اجازه نخواهیم داد میهن ما محل تاخت و تاز اشرار و دشمنان شود؛ دشمن تصور می‌کرد، اگر به ایران حمله کند، در کشور هرج و مرج خواهد شد، اما ملت ایران در مقابل دشمنان ایستادند و در تمامی ابعاد دستاوردهای مهمی را رقم زدند.

رئیس جمهور در بخش پایانی سخنانش با اشاره به شعری از شهریار به زبان آذری، ستم و کشتار مردم در غزه را محکوم کرد و یادآور شد: تحمل صحبت افرادی که دم از حقوق بشر می‌زنند، اما در غزه مردم بی‌گناه را می‌کشند، بسیار دشوار است. افراد کور و ستمکار که پول و قدرت چشم‌شان را بسته است از هیچ ستمی دست نخواهند کشید.

در بخشی از این مراسم تمبر یادبود روز ملی روستا و عشایر توسط رئیس جمهور رونمایی شد.

همچنین پزشکیان در ابتدای حضور در این رویداد از نمایشگاه توانمندی‌ها و ظرفیت‌های روستایی و عشایر دیدن کرد و در جریان این بازدید با تعدادی از فناوران، کارآفرینان و تولیدکنندگان به گفت‌وگو پرداخت و دستور رسیدگی به مطالبات و حمایت از فعالیت‌های آنان را پس از بررسی، صادر کرد.

گزارش

خط و نشان مجلس برای وزیر آموزش و پرورش؛

شمارش معکوس برای استیضاح کاظمی

محمدرضا صباغیان، نماینده مهریز، در سخنانی تند خطاب به وزیر اعلام کرد تنها ۶ ماه برای ایجاد تغییر فرصت دارد و در صورت تداوم وضعیت فعلی، استیضاح او در دستور کار قرار می‌گیرد. این هشدار صریح، آغاز شمارش معکوس تازه‌ای برای وزارتخانه‌ای است که مدتی‌ست زیر سایه افت تحصیلی، نارضایتی معلمان و کمبود منابع گرفتار مانده است.

به گزارش رویداد ۲۴، صحن علنی مجلس جلسه دیروز را با خط و نشان برای وزیر آموزش و پرورش شروع کرد. محمدرضا صباغیان، نماینده ابرکوه، بافق، بهاباد، خاتم و مهریز، به نمایندگی از طراحان سوال از وزیر آموزش و پرورش، نه فقط درباره افت تحصیلی دانش‌آموزان سخن گفت، بلکه به نوعی آخرین اخطار را هم صادر کرد: «آقای کاظمی! شش ماه فرصت دارید مسیر را تغییر دهید؛ در غیر این صورت استیضاح شما در دستور کار قرار می‌گیرد.»

صباغیان در اظهاراتی صریح و بی‌پرده، افت تحصیلی دانش‌آموزان را نه محصول دولت کنونی که نتیجه «افکار دولت‌های مختلف» دانست؛ اما تاکید کرد امروز وزارت آموزش و پرورش در دستان علیرضا کاظمی است و مسئولیت ادامه یا اصلاح این مسیر، بر دوش اوست. او با اشاره به آمارنگران کننده نمرات دانش‌آموزان گفت در برخی استان‌ها میانگین نمرات حتی به «هفت و خرده‌ای» رسیده است؛ وضعیتی که به تعبیر او، «زنگ خطری برای آینده کشور» محسوب می‌شود.

این نماینده مجلس در ادامه با لحنی انتقادی خطاب به وزیر گفت: «با این افت علمی، مجلس دو راه دارد؛ یا سکوت کند و نظاره‌گر این وضعیت باشد، یا بر اساس مسئولیت نظارتی خود اقدام کند. از شما می‌خواهم گزارش دقیقی از عملکرد وزارتخانه ارائه دهید؛ بفرمایید کجا بودیم، کجا هستیم و کجا خواهیم بود.»

او در بخشی دیگر از سخنانش کنایه‌ای اجتماعی به شرایط معلمان زد: «همکاران شما در اسنپ و آژانس‌ها مشغول کارند؛ احوالی از آنها بگیرید، معلم‌ها را دریابید.» این جمله در فضای رسانه‌ای و شبکه‌های اجتماعی بازتاب گسترده‌ای داشت و به نوعی عصاره نارضایتی بدنه فرهنگیان از وضعیت معیشتی‌شان تلقی شد.

پاسخ وزیر چه بود؟

علیرضا کاظمی، وزیر آموزش و پرورش، در پاسخ تلاش کرد از فشار سیاسی بکاهد. او گفت افت تحصیلی دانش‌آموزان پدیده‌ای تازه نیست و بخشی از آن ناشی از تعطیلی‌های ناخواسته مدارس در سال‌های اخیر است؛ از تعطیلی‌های ناشی از کرونا و ناترازی انرژی گرفته تا آلودگی هوا. وزیر تاکید کرد که مجموعه تحت مدیریتش در ماه‌های اخیر پروژه‌هایی را برای استاندارد سازی مدارس و توسعه عدالت آموزشی آغاز کرده است. او همچنین از رشد حضور دانش‌آموزان ایرانی در رقابت‌های بین‌المللی و ارتقای نسبی میانگین نمرات در برخی مقاطع سخن گفت، هرچند اذعان داشت که روند اصلاحات بنیادی در آموزش کشور «زمان‌بر» است و نمی‌توان انتظار تغییرات فوری داشت.

با وجود این توضیحات، صباغیان در پایان اعلام کرد که از پاسخ‌های وزیر «به طور مشروط» قانع شده است. او گفت مجلس انتظار دارد در بازه شش ماه آینده، نشانه‌های مشخصی از تحول در نظام آموزشی و بهبود وضعیت معلمان مشاهده شود؛ در غیر این صورت، طرح استیضاح به جریان خواهد افتاد. این سخنان در عمل به منزله تعیین یک ضرب‌الاجل رسمی برای وزیر بود؛ مهلتی که نه صرفاً جنبه اداری، بلکه بار سیاسی سنگینی دارد.

مهلت ۶ ماهه فایده دارد؟

در ماه‌های اخیر، وزارت آموزش و پرورش به یکی از پرحاشیه‌ترین دستگاه‌های دولت تبدیل شده است. از یک سو فرهنگیان از وضعیت معیشتی و تاخیر در اجرای کامل رتبه‌بندی معلمان گلایه دارند و از سوی دیگر والدین از افت کیفیت آموزش و تفاوت فاحش امکانات مدارس شکایت می‌کنند. کارشناسان آموزشی می‌گویند شکاف عمیق میان مدارس شهری و روستایی، کمبود معلمان متخصص، محتوای کهنه کتاب‌های درسی و تداوم رویکرد «حفظ‌محور» از جمله عوامل اصلی این وضعیت است.

با این حال، مجلس در این دور از مواجهه با وزارت آموزش و پرورش، بیشتر از هر زمان دیگری بر مسئله افت تحصیلی تمرکز کرده است؛ افتی که به باور نمایندگان، ریشه در ترکیبی از سیاست‌های غلط و ضعف مدیریتی دارد. در همین راستا، بسیاری از ناظران معتقدند هشدار صباغیان بیش از آنکه یک تهدید فردی علیه وزیر باشد، نشانه‌ای از فشار فزاینده پارلمان برای پاسخگویی در برابر بحران کیفیت آموزشی است.

اکنون علیرضا کاظمی در شرایطی قرار دارد که هر تصمیم و هر آمار اعلامی از سوی او، زیر ذره‌بین مجلس خواهد بود. اگر در ماه‌های آینده نشانه‌ای از بهبود در شاخص‌های آموزشی دیده نشود، بعید است پارلمان بار دیگر به توضیحات کلی بسنده کند.

در نهایت، شاید بتوان گفت مهلت شش ماهه‌ای که امروز در مجلس تعیین شد، نه فقط برای وزیر، بلکه برای کل نظام آموزش و پرورش فرصتی حیاتی است؛ فرصتی برای ترمیم شکاف میان شعار و واقعیت. اگر این فرصت به بازسازی واقعی آموزش کشور منجر نشود، بعید نیست نیمه دوم سال آینده، صحن مجلس بار دیگر میزبان طرح استیضاحی باشد که این بار دیگر فقط «هشدار» نخواهد بود.

جهان

همزمان با دومین سالگرد ۱۷ اکتبر، مذاکرات شرم‌الشیخ مثبت ارزیابی شد؛

چانه‌زنی بر سر مکانیسم امنیتی و استقرار نیروهای بین‌المللی در غزه

دوشنبه شب در شهر شرم‌الشیخ مصر، میانجیگران با نمایندگان جنبش حماس جلسه‌ای چهار ساعته برگزار کردند که مطابق برخی گزارش‌ها این جلسه «در فضایی مثبت» پیش رفته است. این گفت‌وگوها بخشی از گفت‌وگوهای غیرمستقیمی است که میان حماس و اسرائیل به‌وسیلهٔ کشورهای مصر، قطر، ترکیه و ایالات متحده شروع شده که هدف آن دستیابی به آتش‌بس و هدایت یک توافق صلح معنادار در نوار غزه است. در این راستا رسانه مصری «القاهره الإخباریه» گزارش داد که این مذاکرات روز سه‌شنبه نیز ادامه داشته است اما نمایندگان حماس اعلام کرده‌اند که جلسه نخست نه تنها به بحث نظری پرداخته بلکه منجر به «ترسیم نقشه‌راهی برای دور فعلی مذاکرات و تعیین جدول زمانی آن» شده است.

در همین جلسه، طرف فلسطینی هشدار داده است که ادامه حملات اسرائیلی به غزه، روند آزادی زندانیان را به مخاطره می‌اندازد و بر لزوم توقف عملیات نظامی تأکید کرده و در هیأت حماس، نام‌هایی چون خلیل الحیه و زاهر جبارین دیده می‌شوند که ماه گذشته در دو حمله هدف سوءقصد قرار گرفتند و جان سالم به در بردند.

موضوعاتی چون آتش‌بس، خروج کامل نیروهای اسرائیلی از غزه، تبادل اسرا و بازداشت‌شدگان، و ملاحظات بشردوستانه و امدادی، محورهای اصلی مذاکرات اعلام شده‌اند و بر اساس مستندات رسانه‌ای، میانجی‌ها در پی آن هستند تا یک جدول زمانی مشخص برای اجرای تبادل اسرا و تثبیت آتش‌بس طراحی کنند، اما دو طرف مواضعی متفاوت دارند که پیش‌بینی تداوم گفت‌وگوها برای چند روز آینده را تقویت می‌کند.

تعیین خطوط قرمز و مصالح طرفین

یکی از دشوارترین نقاط اختلاف میان طرف‌ها، جزئیات خروج اسرائیل از غزه و انتقال قدرت در آن منطقه است. بر اساس گزارش‌ها، موضوع تشکیل نیروی بین‌المللی تثبیت‌کننده برای غزه در طرح ترامپ پیش‌بینی شده و این نیرو ممکن است متشکل از کشورهای عربی و مسلمان باشد که نام کشورهایی مانند مصر، اردن، ترکیه، عربستان سعودی، قطر، اندونزی، پاکستان و غیره هم در این راستا مطرح شده است، اما هنوز جزئیات این نیروی بین‌المللی، سازوکار فرماندهی، وظایف و اختیارات آن مورد اختلاف بسیاری است.

رسانه‌های اسرائیل نیز در این فضا تأکید کرده‌اند که مذاکرات فراتر از بحث امنیتی پیش رفته و شامل آینده اداره غزه پس از آتش‌بس است. در مقابل، هر چند بنیامین نتانیاهو به تیم مذاکره‌کننده اعلام کرده که در این مرحله هیچ انعطافی درباره مفاد طرح ترامپ نشان نخواهد داد، اما منابع فلسطینی بر این نکته تأکید دارند که تنها اجرای مؤثر و نظارت دقیق بر مفاد توافق می‌تواند تضمین شکست‌ناپذیری آن را فراهم کند.

از نگاه مصر (به عنوان میانجی گر اصلی)، تلاش بر این است که تعادلی بین الزامات امنیتی اسرائیل و نیازهای بشری فلسطینی‌ها برقرار شود و قاهره خواهان آن است که هر توافقی مشروعیت دوام‌دار داشته باشد و مانند دوره‌های پیشین دچار فروپاشی نشود. نکته مهم دیگر این است که عربستان، امارات، اردن، ترکیه و دیگر کشورها، همگی در فهرست پیشنهادهای حضور در نیروی تثبیت‌کننده آمده‌اند. مصر به‌ویژه تمایل دارد مدل این نیرو شبیه به نیروی چندملیتی ناظران (MFO) باشد که پس از بازگرداندن شبه‌جزیره سینا از اسرائیل به مصر در سال ۱۹۸۲ تأسیس شد، اما معلوم نیست که آیا حضور نیروهای آمریکایی نیز در ترکیب این نیرو پذیرفته خواهد شد یا خیر.

چشم‌انداز مذاکرات بر پایه طرح ترامپ چه خواهد بود؟

در خوانش آینده این دوره از مذاکرات، سه سناریو محتمل می‌تواند مفروض باشد.

سناریوی اول، توافق کامل و اجرای مرحله‌ای آن است. در بهترین حالت، طرف‌ها می‌توانند در چند روز آینده به تفاهم برسند و مفادی چون آتش‌بس فوری، تبادل اسرا، عقب‌نشینی نیروهای اسرائیلی به خطوط مورد توافق و استقرار نیروی بین‌المللی به‌صورت مرحله‌ای اجرا شوند و اگر ضمانت‌ها و نظارت بین‌المللی جدی طراحی شود، این توافق ممکن است نقطه آغاز بازسازی و ثبات نسبی در غزه باشد.

سناریوی دوم، توافق ناقص و پیمان شکننده است. این سناریویی که به عنوان گزینه میانه مورد نظر است، توافقی مقدماتی بر آتش‌بس و تبادل اسرا است اما در مورد مسئله خروج کامل ارتش، نقش حماس یا ترکیب نیروهای بین‌المللی اختلاف پابرجا بماند.

سناریوی سوم هم شکست مذاکرات و تشدید مناقشه است؛ به گونه‌ای که اختلافات بر سر اصول اساسی همچون تسلیح حماس، زمان‌بندی عقب‌نشینی اسرائیل، نظارت بین‌المللی و حفظ اقتدار فلسطینیان حل نشود. در این صورت، اسرائیل احتمالا تنش نظامی را تشدید می‌کند و شرایط انسانی در غزه وخیم‌تر می‌شود.

نکته اینجاست که در هر یک از این سناریوها، چند عامل تعیین‌کننده خواهند بود که یکی از آنها ضمانت‌ها و نظارت بین‌المللی است و در صورتی که ناظرانی معتبر (از کشورهای عربی یا نهادهای بین‌المللی) بر اجرای توافق نظارت داشته باشند، احتمال رعایت تعهدات بیشتر است.

عامل دیگر فشار منطقه‌ای و جهانی است؛ چرا که حمایت کشورهای عربی و فشار جامعه بین‌المللی می‌تواند تضمین‌کننده پافشاری بر مفاد توافق باشد اما در مقابل جناح‌های تندرو در اسرائیل ممکن است مخالفت کنند، و در حماس نیز برخی گروه‌ها ممکن است مخالف تسلیم برخی اختیارات باشند که این موضوع هم عامل دیگری است.

در مجموع، دور جدید مذاکرات شرم‌الشیخ تلاش جدی و آخرین شانس میانجی‌گران برای اجماع بر طرح ترامپ است. اگر این دور به شکست بینجامد، نه تنها شرایط انسانی در غزه به وخامت بیشتری می‌گراید، بلکه اعتماد به روند سیاسی و صلح منطقه‌ای نیز آسیب خواهد دید.

با ایلنا همراه شوید
خبرگزاری کار ایران «ایلنا»
ILNA